tülisid Tartu linnaga, ning esitas kohe järgmisel päeval õuekohtule pika ja mürgise protesti rae vastu. Oma protestis Kolditz tõi ette, et ta ei oleks eluaeg uskunud, et selles linnas on nii halb tuletõrjekorraldus, kui ta ei oleks seda eile õhtul tulikahju puhul viha ja valuga näinud. Ei olevat olnud käepärast ei pootshaake, ämbreid, redeleid, kirveid, pritse, kõigepealt aga selleks määratud isikuid. Kui ei oleks jõudnud õigel ajal kohale landshöfding ohvitseridega ja soldatitega, oleks asi halvasti lõppenud. Bürgermeister Bohl ja raehärra Olrau tulnud küll sinna ning neid palutud „umb gemeine Stadts hülffe", kuid need härrad ei olevat ise saanud katusele ronida ja kätt külge panna, sest kõik nende omad jätnud neid maha. Kolditz kuulnud ise, kui saadetud pritsi järele, kuid ei leitud kuulekust, ehk küll tuli ähvardanud kuninglikku proviandimaja ja juba sellepärast oleks pidanud iga truu riigialam ning vannutatud kodanik jätma maha kõik muu ja püüdma hoida ära kuninga kahju, — seda enam, et kellad ja trummid teatasid kõikidele hädaohust. Eelkirjeldatud olukord näib olevat linnas valitseva üksmeelsuse puuduse vili. Asjaolu, et Tartu raad ei taha lõpetada oma liikmete vahelist segadust, vaenulikkust ja tüli, vaid iga raehärra püüab alati teisele jonni pärast vastu seista, põhjustab tõenäoliselt kord terve linnahalduse kokkuvarisemise. Sellepärast tema (Kolditz) oma vande ja ameti kohaselt protesteerib selle vastu, et Tartus ei leidu üldist tulekorraldust ja põlemäärustikku ja et eile ei antud abi ka kuninglikule magasinile, ehk küll seda oleks kohustanud olnud tegema iga vannutatud kodanik. Lõpuks Kolditz ähvardas, et kui ei looda paremat tulekaitsekorraldust ning seetõttu tekiks kahju kuningale, siis säilitab ta endale õiguse vinditseerida seda kõikide raeliikmete ja nende isikute varandustest, kes oma kohust ei täitnud [96].

Kolditzi protest puudutas Tartu raadi väga ebameeldivalt, sest selles esitatud asjaolud vastasid üldiselt kõik tõele. Oli ju tülitsemine raehärrade vahel ning sellest tingitud korratus halduses jõudnud kõrgtippu [97], nii et võis karta valitsusvõimude vahelesegamist. Pealegi tõendas käimasolev reduktsioon ja selle kõrvalnähtused, et kroonu aineliste huvide kaitsmisel noor kuningas Karl XI ei tundnud halastust.

Seetõttu koostas linnasekretär Joh. Remmin rae ülesandel õuekohtule rutuliselt pika vastuprotesti. Kolditzilt ettetoodud asjaolusid ei saadud selles küll kummutada, kuid püüti veeretada vastutus nende

---

[96] LVII, 5. Õuekohtu poolt kinnitatud ärakiri protestist.

[97] Vt. Fr. Bienemann, Aus Jacob Johann Hastfer administrativer Praxis, In memoriam. Rückblicke auf das livl. Landesgymnasium zu Birkenruh (Riga 1892).

Tartu V, lk. 256